

Bahea

Asier Sarasuak www.hirinet.net-en esanak:

“EITBko langile batzuk hamarkadak daramatzate lanean, eta orain, 2014. urtean, Eusko Legebiltzarrak mozio bat onartu du langile horien lanpostuak behin-betiko betetzen direnean, berehala euskara ez exijitzeko; horren orde, erraztasunak emango zaizkie datozen urteetan euskara ikasteko.

Euskalduntze sistemak ez du funtzionatu, eta ez du egingo. Gasteizen, 2014an, administrazio publikoetako langileek euskara ikasteko dituzten abantailak ezabatu behar direla uste dut. Hona hemen nire arrazoiak [jatorrizkoaren laburpena jaso dugu hemen]:

Hogeita hamar urte igaro dira euskara ofiziala denetik. 1980ko hamarkadan biztanleen gehiengo handi batek ez zekien euskara eta ikasteko aukera ere ez zuen eduki. Baina orduan zentzua izan zezakeen politikak 2014an ez dauka zentzurik. 30 urte nahiko dira hizkuntza bat ikasteko (ikasi nahi duenarentzat), eta erakunde publikoetan ‘hamarkadak’ daramatzaten langileek ‘hamarkadak’ eduki dituzte euskara ikasteko, horretarako borondatea izan balute.

1977-1978 ingurutik aurrera jaiotako haurren gurasoek bazekiten euska-

ra ofiziala zela. Beraz, orain 35-36 urtetik behera duen inori ez litzaioke eskaini beharko euskara ikasteko erraztasunik.

Ez du inolako zentzurik lanpostu berrietarako deialdietan hautagaiek ez edukitzea beteta lanpostu profilaren eskakizunak. Kazetari lanpostuetara aurkezteko, kazetaria izan behar da. Idazkari izateko, idazkaritza jakin behar da. Eta betebeharrak horiek lanpostura aurkeztu baino lehen eduki behar dira, ez ondoren.

Lehendik euskara dakigunok, bai etxean ikasi dugulako bai euskara maitatu eta horregatik ikasi dutelako bere kabuz, ez daukagu eskubide hori. Gure lanpostuetan beste ezagutza batzuk exijitzen dizkigute, agian ingelesa, agian beste zerbait, baina administrazioak ez digu ematen euskararekin ematen diren bezainbeste abantaila ezagutza berri horiek eskuratzeko.

Oraindik euskara ikasi ez dutenak, ikasi nahi izan ez dutenak dira, bai ez dutelako beharrezkoa ikusi, bai ideologikoki euskararen aurkako jarrera dutelako. Berdin dio erraztasun gehiago ematen zaien beste hogeitaz urte gehiagoz: ez dute ikasiko.

Izan dituzten abantaila eta erraztasun guztiei esker (hainbat urte libratuta euskara ikasteko, soldata kobratuta eta lanpostua hutsik utzita) bide horretatik euskara ikasi zuten askok, ez dute euskara erabiltzen administrazio publikoko lanean. Are gehiago: dagoeneko ez dira euskal hiztunak, euskara galduta baitaukate praktika ezaren ondorioz. Orain bakarrik faltako litzateke norbait langile horientzat bigarren euskalduntze erronda bat eskatzen hastea, adarjotzea totala izateko.

Administrazio publikoek kontratazio prozesu bati ekiten diotenean, hautagaiek elebidunak izan behar dute hasieratik. Horretarako, euskara titulu bat eskatzeak ez du arazoa konpontuko: hautatze prozesuak elebiduna izan behar du. Administrazioa langileok euskaraz zein gaztelaniaz erantzuteko prest egon behar dugu”.

EKONOMIAREN TALAIAN • TERMOMETROA

Gaindegia: 10 urte Euskal Herria erretratatzeko

GAINDEGIAK, Euskal Herriko ekonomia eta gizarte garapenerako behategiak, maiatzaren 29an hamar urte bete ditu Euskal Herria batzen eta egituratzen. Hainbat koloretako lagunak izan ziren Donostian Gaindegia sortu zutenak, alabaina, bazuten zerk batu. Euskal Herri oso-rako erakundea nahi zuten, sektore banaketak gainditu, Euskal Herria garatzeko gai estruktural eta estrategikoei buruz ezagutza eta eztabaida bultzatzeko. Hiru ardatz zituen: Euskal Herriaren argazki sozioekonomikoa egitea; hausnarketa eta eztabaida bultzatzea; eta sareak sortzea erraztea administrazio banaketa gainditzeko.

Zailtasunak zailtasun, hamar urte eta gero, Gaindegia izaera propio eta aitortua du, eta teknikari talde gero eta egonkorragoa. Haren zerbitzuek eta diskurtsoek gero eta leku gehiago dute gizartean. Horri eskerrak, gaur egun hobeto ezagutu daiteke Euskal Herriko sozioekonomiaren argazki erreala. Gaindegia nahi

duenaren esku jartzen ditu Euskal Herriaren ezaugarri ekonomiko eta sozialak ezagutzeko bitartekoak. Arduradunek badakite zer dagoen egiteko; ekonomiari eta gizarteari dagokionez, Euskal Herria artikulatzeko moduez egon beharko luketen hausnarketak eta eztabaidak ahuldu egin dira.

Euskal Herrian, auzoko herrialdeetan eta munduan gertatzen ari diren aldaketa handiei aurre egiteko erreminta beharrezkoak eskura jartzeko konpromisoa hartu dute. Horregatik guztiagatik, hamargarren urteurrenean Gaindegia zoriontzea dagokigu, eta aurrera begira Euskal Herriaren argazkirik osoena egiten jarrai dezan opa diogu. Erakundeek aitor dezatela egiten duen lana, baita ordaindu ere.

Juan Mari Arregi

